

Redakcja:

prof. dr hab. Anna I. Brzezińska
dr Aleksandra Pilarska

Kontakt:

anna.brzezinska@amu.edu.pl
alpila@amu.edu.pl

JUBILEUSZ JERZEGO BRZEZIŃSKIEGO

W 2017 roku przypada **70. rocznica urodzin** oraz **45-lecie pracy naukowej** Pana Profesora **Jerzego Mariana Brzezińskiego**.

Z tej okazji w dniu **13 października 2017 roku** na kampusie Wydziału Nauk Społecznych UAM odbyło się spotkanie jubileuszowe, zorganizowane przez Instytut Psychologii UAM.

W uroczystości jubileuszowej wzięło udział wielu znakomitych Gości, reprezentujących różne ośrodki naukowe i badawcze z całego kraju, rodzina Jubilata oraz licznie przybyli Jego przyjaciele i wychowankowie. Uroczystości przewodniczył dyrektor Instytutu Psychologii UAM **prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański**.

Jubilat swoje wystąpienie poświęcił osobistym refleksjom o życiu i pracy naukowca.

Przybyłych na uroczystość gości powitał dyrektor Instytutu Psychologii UAM prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański.

W trakcie uroczystości wielokrotnie podkreślano zasługi **Profesora Jerzego Brzezińskiego** dla rozwoju psychologii i Wydziału Nauk Społecznych UAM. Nie zabrakło również wspomnień osobistych spotkań z Panem Profesorem, anegdot z Jego życia zawodowego i prywatnego oraz ciepłych słów prosto z serca.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

* Powitanie gości*Prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański**** Laudacje****Prorektor Uniwersytetu im. A. Mickiewicza***Prof. UAM dr hab. Marek Nawrocki***Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UAM***Prof. UAM dr hab. Jacek Sójka***Dyrektor Instytutu Psychologii UAM***Prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański***Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN***Prof. UG dr hab. Michał Harciarek**** Prezentacja tomu jubileuszowego***** Wystąpienie Jubilata***Prof. dr hab. Jerzy Brzeziński**** Wystąpienia gości***Prowadząca: prof. dr hab. Elżbieta Hornowska**** Poczestunek**

Fot. dr Andrzej Wójtowicz

O JUBILACIE

LAUDACJA DYREKTORA

Jerzy Brzeziński – człowiek Uniwersytetu

Mariusz Urbański

13. października 2017

Fakty, fakty, fakty. Znajdą je Państwo w życiorysie Profesora, choćby na stronie Instytutu Psychologii UAM. Urodził się 13. kwietnia 1947 r. w Pelplinie i medal „Zasłużony dla Miasta i Gminy Pelplin”, otrzymany w 2010 r., dumnie wymienia obok Krzyży Orderu Odrodzenia Polski, Kawalerskiego i Oficerskiego, oraz doktoratów *honoris causa* uniwersytetów: Gdańskiego i Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, a jest też profesorem honorowym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Karię zawodową Profesor związał z Poznaniem, z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza. Tutaj ukończył studia psychologiczne – choć wybór i miejsca, i wykształcenia mógł wyglądać inaczej – tutaj zdobywał kolejne stopnie, w równym trzyletnim rytmie (magisterium w 1972 r. u prof. Andrzeja Lewickiego, doktorat w 1975 r. u prof. Leszka Nowaka, habilitacja w 1978 r.) i profesury. Nikt tak jak On nie wpłynął na kształt i charakter Instytutu Psychologii UAM.

Jak mówić o Jerzym Brzezińskim? Można oczywiście użyć wielu podniosłych przymiotników i bez wątplenia będziemy je dziś słyszeć: długa jest lista cnót Jubilata. Chciałbym wspomnieć o trzech, które są mi szczególnie bliskie.

Po pierwsze, odpowiedzialność. Powiedzieć, że Jerzy Brzeziński był i jest zaangażowany w zarządzanie nauką i jej instytucjami na wielu różnych poziomach to powiedzieć tyle co nic. Samo wyliczenie tych jego aktywności zajmuje kilka stron jego życiorysu. A za każdą pozycją w tym spisie kryją się konkretne działania i decyzje.

Ta odpowiedzialność to odwaga. W ciągu tych wszystkich lat przyszło Profesorowi zmagać się z wieloma zmianami, reformami i ulepszeniami świata. Już jako trzydziestoparoletni dziekan Wydziału Nauk Społecznych UAM musiał stawić czoła początkowi lat osiemdziesiątych w Polsce. Dobitnie pokazał wtedy, że – jak mówił Władysław Bartoszewski – warto być przyzwoitym.

Ta odpowiedzialność to także troska. Na początku lat dziewięćdziesiątych borykał się z konsekwencjami zupełnie innych zmian i z radykalną reorganizacją sposobu realizacji roli uniwersytetu. W kolejnych latach znacząco wpływał na sposób myślenia o nauce i szkolnictwie wyższym – co przecież bezpośrednio przekłada się na akty prawne – zawsze mając na uwadze jakość badań naukowych i kształcenia jako najbardziej istotny drogowskaz. Najnowszym

znanym nam wszystkim przejawem tej troski jest list otwarty dotyczący standardów kształcenia psychologicznego, którego Profesor jest współautorem, wraz z profesorami Romanem Cieślakiem i Januszem Trempałą.

To także odpowiedzialność za słowo: Jerzy Brzeziński nieczęsto obiecuje, ale jeśli już się do czegoś zobowiąże, to choćby nie wiem co – słowa dotrzyma. Ta odpowiedzialność to także dbałość o etyczną stronę kształcenia badaczy i praktyków: kolejna, mocno rozszerzona edycja podręcznika „Etyka zawodu psychologa”, którego profesor jest inicjatorem i współautorem, ukazuje się właśnie pod koniec 2017 r.

Po drugie, erudycja. Klasyczne pozycje z zakresu metodologii badań psychologicznych Profesor cytuje bez zająknięcia. Ale erudycja ta sięga znacznie dalej: literatura nie ma dlań wielu tajemnic, w zakresie literatury tatrzańskiej jest ekspertem a zasób Jego wiedzy z zakresu medalierstwa wpędziłby w kompleksy niejednego muzealnika.

I wreszcie, po trzecie, poczucie humoru: nietuzinkowe, subtelne kiedy trzeba, a kiedy trzeba wyraziste, które człowiekowi tak bardzo zaangażowanemu w aktywności administracyjne powala patrzeć na świat z dużą dozą zdrowego dystansu.

Przy tym wszystkim jest rzecz jasna Profesor przede wszystkim człowiekiem uniwersytetu, pojmowanego jako instytucja spójnie łącząca badania naukowe i kształcenie, oddziałująca na swoje społeczne otoczenie i podlegająca takim oddziaływaniom. Ten sposób myślenia najlepiej oddają słowa samego Jubilata, z jednego z tekstów pomieszczonych w wyborze, przygotowanym z okazji jubileuszu:

Jest bowiem tak, że nieetyczna nauka prowadzi do nieetycznej praktyki społecznej. Zatem etyczność „zachowań uniwersyteckich” jest podwójnie ważna: po pierwsze, ludzie uniwersytetu dochodzą do swoich wyników (...) nie naruszając dobrych obyczajów akademickich (...) i po drugie, poprzez rzetelne, a więc w zgodzie z etyką pozyskane wyniki kształtują praktykę społeczną.

Widać w tym znów ten wymiar pełnej troski odpowiedzialności, który jest tak charakterystyczny dla postawy Profesora wobec świata.

Jesteśmy dziś tutaj – przyjaciele, współpracownicy, uczniowie i studenci Jubilata – żeby podziękować za wszystko co do tej pory Mu zawdzięczamy i poprosić o więcej. Sądzę, że wszyscy przyłączymy się do Stanisława Kowalika, który swoje obrazki z życia Profesora, zamykające tom jubileuszowy, kończy słowami: „Vivat Profesor Jerzy Marian Brzeziński!”.

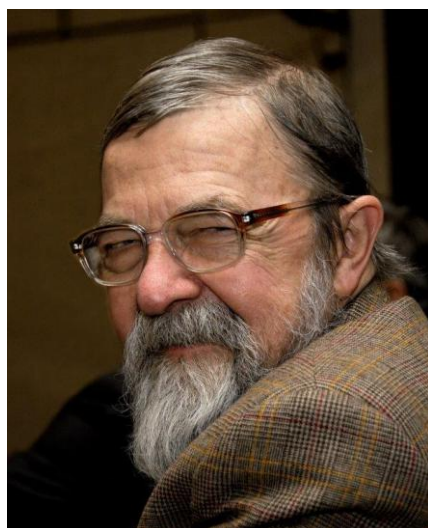

FAKTY Z ŻYCIORYSU

Prof. dr hab. Jerzy Marian Brzeziński urodził się w 1947 roku w **Pelplinie**, na Kociewiu. Studia psychologiczne ukończył w 1972 roku na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, broniąc pracy magisterskiej pt.: *Empiryczne kryteria kontroli emocjonalnej* (promotor: prof. dr hab. Andrzej Lewicki). Trzy lata później obronił rozprawę doktorską pt.: *Empiryczna kontrola twierdzeń naukowych (na przykładzie psychologii)* (promotor: prof. dr hab. Leszek Nowak) i uzyskał stopień doktora filozofii. Po kolejnych trzech latach uzyskał stopień doktora habilitowanego w zakresie psychologii (tytuł rozprawy: *Metodologiczne i psychologiczne wyznaczniki procesu badawczego w psychologii*). Od 1989 roku jest profesorem nadzwyczajnym, a od 1993 roku profesorem zwyczajnym. Wszystkie szczeble kariery naukowej przeszedł na UAM, z którym związany jest do dziś. Pełnił funkcje **dziekana Wydziału Nauk Społecznych** (1981-1985 i 1990-1996), **zastępcy dyrektora** (1978-1981) i **dyrektora Instytutu Psychologii** (1987-1990 i 1999-2016) oraz **kierownika Zakładu Podstaw Badań Psychologicznych** (1978-2016).

Fot. Jacek Żuralski

Fot. dr Andrzej Wójtowicz

Profesor Jerzy Brzeziński należy do najwybitniejszych metodologów nauk społecznych w Polsce i niekwestionowanych autorytetów środowiska uniwersyteckiego. Jego prace (**około 400 publikacji**) stanowią kanon literatury naukowej i wyznaczają standardy jakości uprawiania nauki, zwłaszcza w dziedzinie psychologii. Pozostaje aktywnie zaangażowany w organizację nauki i dydaktyki uniwersyteckiej. Jest m.in. członkiem rzeczywistym **Polskiej Akademii Nauk**, członkiem Prezydium PAN, przewodniczącym Rady Kuratorów Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN, członkiem Komitetu Psychologii PAN, członkiem Komitetu Etyki w Nauce PAN, a także członkiem **Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów**. W uznaniu wybitnych zasług **Profesor Jerzy Brzeziński** został odznaczony **Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski** oraz **Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski**. Został ponadto wyróżniony tytułem **doktora honoris causa** Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i Uniwersytetu Gdańskiego oraz tytułem **profesora honorowego** Uniwersytetu Śląskiego.

MONOGRAFIA JUBILEUSZOWA

Z okazji jubileuszu

Wydawnictwo Naukowe Wydziału
Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu przygotowało tom

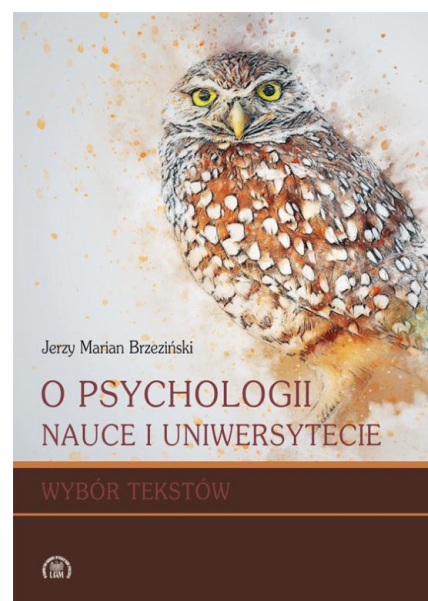
O psychologii, nauce i uniwersytecie

– wybór prac **Profesora Jerzego Brzezińskiego**,
wydanych w latach 1983 – 2016.

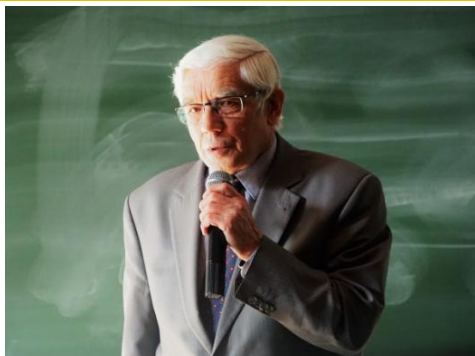
Część I: *Psychologia z klasycznego uniwersytetu się wywodzi*

Część II: *Osobliwości praktyki badawczej psychologii*

Część III: *Osobliwości praktyki psychologicznej*

JUBILEUSZ W OBIEKTYWIE

Prof. dr hab. Ryszard Stachowski
(emerytowany profesor IP UAM)

Prof. dr hab. Jan Strelau
(SWPS w Warszawie)

Prof. UAM dr hab. Marek Nawrocki
(Prorektor UAM)

Prof. dr hab. Janusz Trempała
(Dyrektor IP UKW w Bydgoszczy)

Prof. dr hab. Czesław Nosal
(SWPS we Wrocławiu)

Prof. dr hab. Zbigniew Kwociński
(b. Dziekan WSE UAM)

Prof. dr hab. inż. Roman Słowiński
(Prezes Oddziału PAN w Poznaniu)

Dr Andrzej Machowski
(doktor nr 4 prof. Jerzego Brzezińskiego)

Prof. UG dr hab. Michał Harciarek
(Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN)

Prof. dr hab. Dariusz Doliński
(SWPS we Wrocławiu)

Dr Marek Gaul
(doktor nr 1 prof. Jerzego Brzezińskiego)

Prof. dr hab. Stanisław Kowalik (AWF w Poznaniu) i dr Maria Krzyślak-Kowalik

Prof. dr hab. Hanna Brycz (UG)
i prof. dr hab. Bogdan Wojciszke (SWPS
w Sopocie)

Dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska
(Przewodnicząca PTP), dr Zuzanna Toeplitz
(UJ) i prof. dr hab. Tytus Sosnowski (UMK
w Toruniu)

Prof. SWPS dr hab. Krystyna Drat-Ruszczak
(SWPS w Sopocie) i prof. dr hab. Andrzej
Falkowski (SWPS w Warszawie)

Prof. dr hab. Anna I. Brzezińska, mgr Elżbieta
Bargenda, dr hab. Anna W. Brzezińska
i prof. dr hab. Stanisław Lorenz (b. Rektor UAM)

Dr Tadeusz Zysk, mgr Aldona Zysk i prof. UAM
dr hab. Michał Stasiakiewicz (IP UAM)

Prof. dr hab. W. Jacek Paluchowski,
prof. dr hab. Elżbieta Homowska (IP UAM)
i prof. dr hab. Piotr Oleś (KUL)

Prof. dr hab. Urszula Jakubowska (IP PAN),
dr Marzenna Zakrzewska (doktor nr 8 prof.
Jerzego Brzezińskiego) i mgr Tomasz
Ptaszyński (IP UAM)

Dr Dariusz Drażkowski, dr hab. Michał Ziarko
i dr Joanna Matejczuk (IP UAM)

Mgr Mieczysława Kawalec, mgr Katarzyna
Koralewska i mgr Monika Mielcarek (IP UAM)

Mgr Danuta Wciórka-Urbaniak, prof. dr hab.
Kazimierz Przyszczypkowski (WSE UAM)
i dr Danuta Przyszczypkowska

Prof. dr hab. Anna Pałubicka i prof. dr hab.
Roman Kubicki (IF UAM)

Prof. dr hab. Zbigniew Drozdowicz
(b. Dziekan WNS UAM)

Prof. dr hab. Lidia Cierpiałkowska (IP UAM)
i prof. dr hab. Helena Sęk (emerytowana
profesor IP UAM)

Zakład Psychologii Socjalizacji
i Wspomagania Rozwoju

Administracja Instytutu Psychologii UAM

Goście, goście, goście...

Jubilat i prof. dr hab. Anna I. Brzezińska

Autorem zdjęć jest dr Paweł Kleka
(doktor nr 11 prof. Jerzego Brzezińskiego)

Z okazji tak zacnego jubileuszu składamy Panu Profesorowi najserdeczniejsze gratulacje oraz życzenie zdrowia, wszelkiej pomyślności i osobistego szczęścia, a także jeszcze wielu lat owocnej działalności na polu nauki.

